เปิดศักยภาพเมืองสงขลา: ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของภาคใต้

พรรษพล คำไล้[1] สุฐิพัศ แก้วมณี[2]* ปิโยรส ปุยชุมพล[2] ชนินันท์ แย้มขวัญยืน[3] ศันสนีย์ วงศ์สวัสดิ์[4] และวรรณวีร์ บุญคุ้ม[5]

[1]อาจารย์ประจำคณะการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

[2]อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

[3]บุคลากรฝ่ายบริการสนับสนุนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

[4] อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ เกาะสมุย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

[5]อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*Corresponding Author Email: chanasit.rugby1@gmail.com

Received: November 22, 2024; Revised: December 16, 2024; Accepted: December 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับศักยภาพ 3 ด้านได้แก่ 1) ด้านการดึงดูดใจ 2) ด้านการรองรับ และ 3) ด้านการบริหารจัดการ เป็นวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 384 คน และ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ตัวแทนจาก หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรองรับการท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.13) รองลงมา การดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.10) และ การบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.05) ผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา มีศักยภาพในการดึงดูดใจ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและกิจกรรมนันทนาการที่มีความหลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวมีระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อมในการให้บริการ ระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอในการรองรับการท่องเที่ยว และศักยภาพด้านการบริหารจัดการ ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมเกี่ยวอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและนันทนาการ และการบริหารจัดระบบสาธารณูปโภค อยู่ในเกณฑ์ที่มาตรฐาน ด้วยความเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ ประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ ด้านการบริหารจัดทรัพยากรมนุษย์ด้วยการเพิ่มจำนวนบุคลากรดูแลรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลามีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นเมืองกีฬา (Sport City) ในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: ศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา นันทนาการ

Unlocking Songkhla's Potential: The Hub of Sports Tourism and Recreation in Southern Thailand

Patsaphon Khamlai[1], Suthipat Kaewmanee[2]*, Piyorot Puichumpol[2], Chaninun Yaemkwanyuen[3]
Sunsanee Wongsawat[4] and Wannawee Boonkoum[5]

[1]Lecturer, School of Tourism and Services, University of the Thai Chamber of Commerce
[2]Lecturer, Faculty of Education, Thaksin University
[3]Support Staff, Faculty of Education, Suandusit University
[4]Lecturer, Koh Samui Interdisciplinary School, Suratthani Rajabhat University
[5]Lecturer, Faculty of Education, Silpakorn University

*Corresponding Author Email: chanasit.rugby1@gmail.com
Received: November 22, 2024; Revised: December 16, 2024; Accepted: December 26, 2024

Abstract

This research aims to study the potential of sports and recreation tourism in Mueang Songkhla District, Songkhla Province, focusing on three aspects of potential: 1) attractiveness, 2) capacity, and 3) management. The study employs a mixed-methods approach. The sample group consists of 384 tourists visiting Mueang District, Songkhla Province, while the key informants include 25 representatives from government agencies, private sectors, and academic institutions. The research instruments include questionnaires, with data analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation, and semi-structured interviews, with data analyzed through content analysis.

The quantitative results indicated that the overall potential for sports and recreational tourism was rated high ($\bar{x}$ = 4.09). When considered individual aspects, the study found that tourism capacity ranked highest ($\bar{x}$ = 4.13), followed by tourism attractiveness ($\bar{x}$ = 4.10), and management ($\bar{x}$ = 4.05). Content analysis revealed that Mueang Songkhla District, Songkhla Province, had significant potential for tourism attractiveness, offering diverse sports and recreational activities that meet tourist demands. In terms of capacity, the district was well-equipped with infrastructure, facilities, and adequate public utilities to support tourism. Regarding management, the findings highlighted the presence of safety measures at tourist sites, adequate sports and recreation equipment, and well-organized public utility systems, all aligned with the district's status as a major economic hub in Southern Thailand. However, improvements were needed in human resource management, specifically increasing personnel for beach safety to meet tourist demands. Mueang Songkhla District demonstrated strong potential for sports and recreational tourism and was well-positioned to develop into a Sport City in the future.

Keywords: Potential, Sports Tourism, Recreation

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง มีการส่งเสริมการสร้างรายได้ โดยดำเนินการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่น่าจับตามอง การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย เริ่มได้รับการผลักดันจากภาครัฐมาตั้งแต่ ค.ศ. 1996 หลังจากที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพมหานคร นับเป็นครั้งที่จัดงานกีฬาใหญ่ระดับภูมิภาค และเป็นก้าวแรกที่ประเทศไทยเข้ามามีบทบาทในเวทีการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างจริงจังและได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (OKMD Knowledge Portal, 2567) ในขณะที่ นันทนาการ (Recreation) เป็นที่รู้จักแพร่หลายในลักษณะและรูปแบบกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจ ให้ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนานตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น และได้ให้ความหมาย นันทนาการไว้ว่า เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์คุณค่าในทางดีงาม จากการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการจึงหมายรวมถึง การใช้เวลาว่างในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาหรือได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับกีฬาหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สร้างความเพลิดเพลินสนุกสนาน มีคุณค่ากับชีวิต

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยว จากสถิติตลาดการท่องเที่ยวพบว่าจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดในจังหวัดสงขลาปี พ.ศ.2566 มีจำนวนถึง 4,677397 คน สูงกว่าปี 2565 ร้อยละ 48.33 สร้างรายได้รวม 4,231.58 ล้านบาท สูงขึ้นร้อยละ 48.00 จากปีก่อนหน้า (Ministry of Tourism and Sports, 2023) และในด้านทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดสงขลาพบว่ามีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสนามกีฬาที่มีมาตรฐาน ลานกิจกรรม สวนสาธารณะ ชายหาดพื้นที่ธรรมชาติที่รองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ โดยจังหวัดสงขลามีเป้าหมายที่จะพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ เพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจจากสาขาเศรษฐกิจหลัก ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การบริการ รวมไปถึงการท่องเที่ยว (The Songkhla Provincial Integrated Administration Committee, 2019) และในปี พ.ศ.2565 ที่ผ่านมา การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) กระทวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ประกาศจัดตั้งให้จังหวัดสงขลา เป็นเมืองกีฬา (Sports City) มีเป้าหมายที่จะให้การกีฬาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับขุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ (Khao Roub Chang Municipality, 2022) รวมถึง ในปี พ.ศ. 2568 จากการที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพกีฬาซีเกมส์ จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่ถูกเลือกให้เข้าร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดแข่งขัน (Thai Rath Online, 2023)

ท่ามกลางเป้าหมายและโอกาสที่ท้าทายของจังหวัดสงขลาเห็นได้ชัดเจนว่ามีแนวโน้มที่จะถูกขับเคลื่อนให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของสงขลาเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แต่อย่างไรก็ตาม หลายปีที่ผ่านมายังไม่เคยมีการศึกษาถึงศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสอดรับกับการขับเคลื่อนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของสงขลาให้เป็นตามนโยบายดังกล่าวได้ ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพความพร้อมอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาซึ่งเป็นพื้นที่รองรับกิจกรรมหลักของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้เป็นการเฉพาะศักยภาพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการนันทนาการ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยผลักดันและดึงดูดทางการท่องเที่ยว และข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสงขลา

2. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองสงขลา จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 7,767,791 คน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ อำเภอเมืองสงขลา ประกอบด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ตัวแทนภาคธุรกิจเอกชน และนักวิชาการ รวมจำนวน 25 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 - ธันวาคม 2566

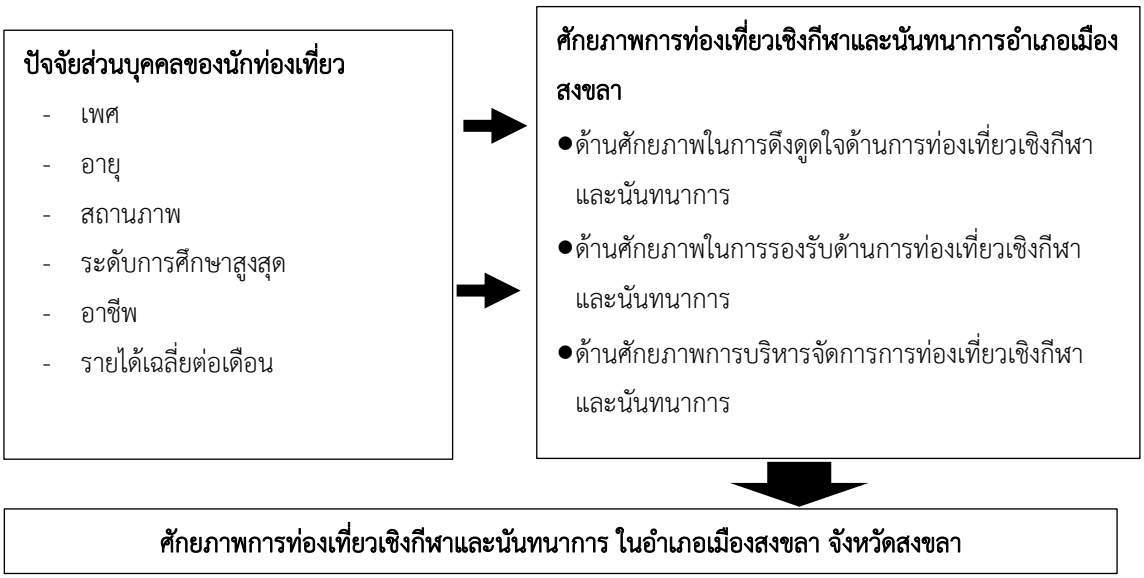
การทบทวนวรรณกรรม

Ministry of Tourism and Sports (2017) ได้ให้คำนิยาม การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เกิดจากการรวมคำ 2 คำเข้าด้วย คือ คำว่า กีฬา (Sports) และการท่องเที่ยว (Tourism) โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของไทย และองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United National World Tourism Organization หรือ UNWTO) ได้ให้นิยามแก่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาไว้ว่า เป็นการเดินทางออกจากถิ่นที่อยู่หรือถิ่นที่ประกอบอาชีพอยู่โดยปกติ เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี โดยมีการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการท่องเที่ยว โดยวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางอาจจะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬานั้นหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ ด้านการท่องเที่ยวนันทนาการ Kheovichai (2012) ได้ให้นิยามแหล่งนันทนาการที่เป็นแหล่งเรียนรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้เข้าเยี่ยมชมและนักท่องเที่ยว สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็น สร้างบรรยากาศให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในการพิจารณาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการนั้น การศึกษาศักยภาพเป็นกระบวนการสำคัญ Phumsathan (2016) กล่าวว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวนั้น รวมถึงความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ Srirathu (2008) กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวต้องมีเนื้อหาที่ครอบคลุมด้านพื้นที่ คือ การดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ เอกลักษณ์ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ลักษณะภูมิทัศน์ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการ เช่น ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก ขีดความสามารถในการรองรับ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ กิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกการศึกษาออกเป็น 3 ด้านครอบคลุมศักยภาพด้านการดึงดูดใจ ด้านการรองรับ และด้านการจัดการ

มีงานวิจัยด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในหลายพื้นที่เช่นการศึกษาของ Chantana(2022) เรื่องศักยภาพการท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีศักยภาพการท่องเที่ยว

ทางธรรมชาติ วัฒนธรรม มหกรรม กิจกรรม และบริการ แต่พบว่ายัง ขาดแผนยุทธศาสตร์ คณะกรรมการและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคสวน นอกจากนี้ Khunla (2018) ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุยพบว่าศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่ในระดับ ดี แต่ยังขาดบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และควรพัฒนาถนน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และอารยสถาปัตย์ ในบริเวณสนามกีฬา รองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการและกลุ่มผู้สูงอายุ มีงานวิจัยด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ เช่น Udomthanavong (2018) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจและประสบการณ์นักท่องเที่ยวในงานวิ่งมาราธอน: กรณีศึกษา Phuketthon 2018 ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในงานวิ่งมาราธอน ผลกระทบต่อความพึงพอใจ การกลับมาเข้าร่วมกิจกรรมซ้ำ และการบอกต่อ (Word-of-Mouth) พบว่าแรงจูงใจมีผลเชิงบวกต่อประสบการณ์และการรับรู้คุณค่าของนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความสำเร็จของกิจกรรมในภาพรวม และ Panmas (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา: กรณีศึกษากีฬาทางน้ำที่เกาะสมุย โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าความสะดวกสบายของที่พักและความปลอดภัยของกิจกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างประสบการณ์ที่ดีและส่งผลให้เกิดการกลับมาเยี่ยมซ้ำ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ Jittangwattana (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมนันทนาการและกีฬาชุมชนในชนบท: กรณีศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ชนบท เช่น การปั่นจักรยานและการวิ่งในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อสร้างเอกลักษณ์และเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน Sawaengsuk (2021) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่เขตธนบุรี พบว่า ลักษณะการจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการไม่ส่งผลให้เกิดผลกระทบทางลบต่อวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการนั้นเหมาะสมกับเพศและวัย สถานที่และอุปกรณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีความสวยงามหรือชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม ชุมชนมีการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้จัดกิจกรรมกับนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันกิจกรรมนันทนาการนั้นยังไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นกระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) 1) การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลา ประชากรได้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 7,767,791 คน (แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2565, 2565) นำมากำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 384 คน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา รวบรวมข้อมูลจาก ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลา ได้แก่ (1) หน่วยงานภาครัฐ (2) หน่วยงานภาคเอกชน (3) ภาควิชาการ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 25 คน หรือจนกว่าข้อมูลอิ่มตัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลา สุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) เก็บรวบรวมด้วยตัวเองจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 385 ตัวอย่างในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาประกอบด้วย สนามกีฬาติณสูลานนท์ แหลมสมิหลา สวนสาธารณะสงขลา สนามกอล์ฟ Songkhla Golf Club เขาตังกวน ลานออกกำลังกายริมทะเล ทะเลสาบสงขลา เกาะยอ ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก ตัวแทนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา(S1-S2) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา(S3) เทศบาลนครสงขลา(S4) เทศบาลเขารูปช้าง(S5) เทศบาลตำบลเกาะยอ(S6) ตัวแทนภาคเอกชน ได้แก่ สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา(S7) ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเกาะยอ(S8) สโมสรฟุตบอลสงขลาเอฟซี(S9) ชมรมกีฬาในพื้นที่(S10-S14) บริษัทนำเที่ยว(S15-S17) และธุรกิจโรงแรมที่พักในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา(S18-S20) และ ภาควิชาการได้แก่ตัวแทนนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยทักษิณ(S21-S22) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา(S23) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา(S24-S25)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.67 นำไปตรวจสอบความเชื่อถือได้จาก 30 ตัวอย่าง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha – Coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1970) เท่ากับ 0.986 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความเชื่อถือได้ ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (In-Depth Interviews) นำมา

ตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) การเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบ 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Multiple Investigator Triangulation) โดยการใช้นักวิจัยมากกว่า 1 คน และ 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการ (Methods Triangulation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ อำเภอเมืองสงขลา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71) มีอายุ 20-30 ปี (ร้อยละ 78) สถานภาพโสด (ร้อยละ 88) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 84) อาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 65) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 64) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีลักษณะการเดินทางมายังอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กับครอบครัว (ร้อยละ 47.8) ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง (ร้อยละ 73.5) มีวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการเพื่อการพักผ่อน/นันทนาการ (ร้อยละ 74) ใช้ระยะเวลาในการมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการแบบไปเช้า-เย็นกลับ (ร้อยละ 34.5) มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการผ่านอินเตอร์เน็ต (ร้อยละ 45.1) มีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ อยู่ในช่วง 1,001-1,500 บาท (ร้อยละ 28.1) และมีกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการที่เข้าร่วมคือ กิจกรรมนันทนาการพักผ่อน (ร้อยละ 32.64)

1.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แสดงภาพรวมได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ศักยภาพด้านการดึงดูดใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	4.10	.747	มาก
2. ศักยภาพด้านการรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	4.13	.707	มาก
3. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	4.05	.788	มาก
รวม	**4.09**	**.747**	**มาก**

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลาในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพด้านการรองรับด้านการท่องเที่ยว มีศักยภาพมากที่สุด อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.13) รองลงมา ศักยภาพด้นการดึงดูดใจการท่องเที่ยว อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.10) และ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.05)

ด้านการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าอำเภอเมือง

มีศักยภาพด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ($\bar{X}$ = 4.18) มีป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.15) และ มีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ($\bar{X}$ = 4.13) และมีค่าคะแนนศักยภาพน้อยกว่าด้านอื่นๆ เกี่ยวกับ ความเพียงพอของกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ($\bar{X}$ = 4.03) การบริการของเจ้าหน้าที่พนักงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ($\bar{X}$ = 4.06) ตามลำดับ

ด้านการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าเมืองสงขลามีจุดเด่นเกี่ยวกับสถานที่ พื้นที่ สนาม ลานเล่น สำหรับนักท่องเที่ยวมีเพียงพอ ($\bar{X}$ = 4.23) มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและเพียงพอในการรองรับ ($\bar{X}$ = 4.22) และ มีร้านอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและถูกสุขอนามัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอำเภอเมืองสงขลายังมีศักยภาพน้อยกว่าด้านอื่นๆ เกี่ยวกับ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ($\bar{X}$ = 4.00) และห้องสุขาที่สะอาดที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.03)

ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ พบว่า อำเภอเมืองสงขลา มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว มีการจัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือวัสดุที่ง่ายต่อการติดไฟที่ดี มีข้อความ ระเบียบแผ่นป้ายแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว มีการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัด และ มีการสนับสนุนสินค้าท้องถิ่นในพื้นที่ ($\bar{X}$ = 4.10) แต่อย่างไรก็ตามพบว่ามีศักยภาพน้อยกว่าด้านอื่นๆ เกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล ($\bar{X}$ = 3.99) การจัดระบบการทิ้งขยะ ($\bar{X}$ = 3.99) การบำบัดน้ำเสียและระบบตรวจสอบคุณภาพน้ำ ($\bar{X}$ = 4.00) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพียงพอ ($\bar{X}$ = 4.01) และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่และอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ($\bar{X}$ = 4.01) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในอำเภอเมืองสงขลา

2.1 ศักยภาพด้านการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า การดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของอำเภอเมืองสงขลา คือกิจกรรมกีฬากลางแจ้ง รวมถึงกิจกรรมนันทนาการซึ่งเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเมืองเก่าทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เมืองสงขลาเป็นเมืองกีฬา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ทุกชนิดกีฬา มีพื้นฐานความพร้อมทางด้านกีฬาทางน้ำทั้งหาดชลาทัศน์และสมิหลา เช่น การพายซับบอร์ด การว่ายน้ำมาราธอน การดำน้ำเกาะหนูเกาะแมว” (S1)

“เมืองสงขลามีความสะดวกเรื่องที่พัก มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมต่างๆ มากมาย เป็นเมืองอันดับต้นๆของภาคใต้ในการท่องเที่ยว” (S4)

“การคมนาคมสู่จังหวัดสงขลามีความสะดวก มีสนามบินนานาชาติรองรับ การเดินทางโดยรถไฟและรถประจำทางก็สะดวกเช่นกัน มีโรงแรมจำนวนมาก อีกทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น เขา ป่า นา เล ก็พร้อมรองรับทุก ๆ กิจกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งภายในจังหวัด ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ” (S5)

“สงขลา มีจุดเด่นที่เป็นเมืองเก่า เมืองประวัติศาสตร์ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและมีความคงเดิม เมืองสงขลามีสถานที่สำหรับพักผ่อนหลากหลายรูปแบบ หาดชลาทัศน์และสมิหลามีคนที่มาเที่ยวต่างอายุ แต่ละกลุ่มก็มีกิจกรรมที่ต่างกันออกไป เช่น การเล่นซัพบอร์ด การตกปลาในทะเลสาบ การดำน้ำเกาะหนูเกาะแมว การเดินป่าเขาแก้วและเขารูปช้าง การปั่นจักรยานชมเมือง และกลุ่มวัยรุ่นที่เล่นสเกตบอร์ดก็เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ เดือน” (S7)

“สงขลาเป็นอีกเมืองที่เรียกได้ว่า Sports City ด้วยความพร้อมในสถานที่สำคัญๆ เช่น ชายหาดที่มีความสวยงาม ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาทำกิจกรรมที่เป็นกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง นอกจากทางทะเลก็มีการรวมตัวกันของกลุ่มวัยรุ่นในการจัดประกวดเครื่องเสียงรถยนต์และเล่นกีฬาผาดโผนอีกด้วย สงขลายังมีกิจกรรมใหม่ทางทะเล เช่น การท่องเที่ยวทะเลสาบเพื่อชมวิถีชีวิตของคนชุมชนลุ่มทะเลสาบสงขลา การตกปลา การยกยอ การชมการประมงพื้นบ้าน การดำน้ำที่เกาะขาม” (S14)

“พื้นที่อำเภอเมืองมีจุดยุทธศาสตร์สำคัญหลายที่เช่น หาดสมิหลา หาดชลาทัศน์ ชุมชนเมืองเก่า โบราณสถานวัด เกาะยอ มีสะพานติณณสูลานนท์ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย และทะเลสาบสงขลาที่นักท่องเที่ยวสามารถมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวมถึงมีสนามกีฬาและสถานที่ ออกกำลังกายก็มีความพร้อมมากเช่นเดียวกัน” (S17)

“จังหวัดสงขลาเป็นชุมชนใหญ่ที่มีวิถีของคนที่ผสมผสานทั้ง จีน แขก ไทย จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาทำกิจกรรมช่วงวันหยุด มีความลงตัวของความพร้อมรองรับของเมือง มีความพร้อมในสถานที่สำหรับเล่นกีฬาหลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นนกีฬาทางน้ำหรือกีฬาทางบก จึงเป็นเมืองที่พร้อมจัดว่าเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้และเป็นเมืองต้นๆที่มีความพร้อมและน่ามาเยือนมาก” (S18)

2.2 ศักยภาพด้านการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

ผลจากการศึกษาศักยภาพด้านการรองรับ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า อำเภอเมืองสงขลาสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มาก เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งด้านกีฬาและนันทนาการ มีธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการอื่นๆ มารองรับเพียงพอ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทาง และมีความพร้อมเกี่ยวกับ ถนนหนทาง ป้ายสัญลักษณ์ประชาสัมพันธ์ ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เมืองสงขลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เดินทางมาจากภายในจังหวัดสงขลาหรือพื้นที่ใกล้เคียง รองรับได้ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากภายในประเทศหรือต่างประเทศ เนื่องด้วยสงขลามีที่พักเพียงพอต่อคนมาเยือน มีร้านค้าร้านอาหารที่น่าลองมากมาย” (S11)

“แหล่งท่องเที่ยวเมืองสงขลามีที่ตั้งที่มีความสะดวกในการเดินทางมาเยือนและมีความพร้อมในเรื่องที่พัก เป็นโรงแรมในหลายๆระดับและมีราคาที่จับต้องได้ มีร้านอาหารที่ปรุงแบบคนสงขลาดั้งเดิมทั้งในตัวเมืองหรือเกาะยอ” (S21)

“โรงแรมจำนวนมากในจังหวัดสงขลาบอกถึงความพร้อมของเจ้าบ้านคนสงขลาทำให้ไม่เป็นเรื่องกังวลสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยือน อีกทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีร้านอาหารที่กระจายอยู่ทั่วไปส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการซื้อ ส่วนใหญ่เป็นอาหารทะเลที่สดใหม่ตลอดและมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะในการประกอบขึ้นด้วย” (S6)

“เมืองสงขลามีสถานที่สำหรับพักผ่อนหลากหลายรูปแบบ ชายหาดชลาทัศน์และสมิหลามีที่จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการบริการและอำนวยความสะดวกให้กับคนทุกกลุ่มทุกเพศทุกวัย อาทิเช่นการบริการสุขาสำหรับคนวัยชรา หรือคนพิการ เป็นต้น” (S10)

“สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการเป็นอีกส่วนสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนสงขลา เพื่อท่องเที่ยวเชิงกีฬาและทำกิจกรรมนันทนาการ ประกอบด้วย ที่จอดรถที่เพียงพอ ห้องสุขาที่สะอาดและพร้อมสำหรับผู้สูงวัย ผู้พิการ ห้องอาบน้ำสำหรับบุคคลทั่วไป ร้านสะดวกซื้อ ร้านค้าและร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวเข้าถึงสะดวก” (S22)

“วิถีของคนที่ผสมผสานทั้ง คนเชื้อสายจีน แขก หรือไทย ในจังหวัดสงขลา บอกถึงความหลากหลายของการเป็นอยู่ การค้าขาย การบริการที่เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ชัดเจนในเมนูอาหารในร้านต่าง ๆ ของเมืองสงขลาที่รวมกันอย่างลงตัว และมีจำนวนมาก สามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ” (S17)

2.3 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา แหล่งท่องเที่ยวมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว เช่น เครื่องเล่นสวนสนุกเป็นวัสดุที่แข็งแรง สะอาด อยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด มีอุปกรณ์ที่แสดงถึงข้อความ ระเบียบปฏิบัติ แผ่นป้าย เพื่อแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมเมื่อเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น อุปกรณ์รองรับขยะอยู่ในสภาพดี สะอาด เพียง และไม่มีขยะตกค้าง เป็นต้น ดังตัวอย่างคำกล่าวต่อไปนี้

“เมืองสงขลามีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาดูแลและให้บริการ แต่ยังคงไม่เพียงพอ จุดดูแลความปลอดภัยทางทะเลหรือไลฟ์การ์ดมีเพียงแค่จุดเดียวสองชายหาด” (S3)

“อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว เช่น เครื่องเล่นสวนสนุกมีความสะอาด ปลอดภัยแข็งแรง แต่มีจำนวนน้อยมากจึงไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาแบบครอบครัว” (S4)

“การดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของสงขลา องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันมากกว่านี้ เช่นการจัดการแข่งขันกีฬาชายหาดหรือกีฬาทางน้ำ จะทำให้เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าชมกีฬาหรือการเข้าร่วมการแข่งขันดังกล่าว” (S20)

“สงขลาเป็นเมือง Sports City มีความพร้อมของการดูแลความปลอดภัย มีอุปกรณ์ บุคลากรรองรับจัดการด้านความปลอดภัย มีสถานที่สำคัญต่าง ๆ รองรับด้านความปลอดภัย เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ช่วยลดความวิตกกังวลให้กับนักท่องเที่ยวได้ดี” (S1)

“พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีศูนย์บริการให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่ประจำสามารถประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้เป็นอย่างดี สื่อสารภาษาอังกฤษได้พอสมควร มีบริการแผ่นพับ แผนที่ ป้ายแสดงข้อความต่าง ๆ วีดีโอประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆ” (S23)

“จังหวัดสงขลาเป็นชุมชนใหญ่ที่มีวิถีของคนที่ผสมผสานทั้ง จีน แขก ไทย จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาทำกิจกรรมช่วงวันหยุด ในบางจุดมีการแยกประเภทขยะต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว บางจุดก็อาจจะมีไม่ทั่วถึง” (S25)

3. สรุปศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ อำเภอเมืองสงขลา

จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทำให้เห็นว่า อำเภอเมืองสงขลามีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการมาก เนื่องจากมีจุดเด่น ด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมาย มีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ โดยเฉพาะกิจกรรมกีฬากลางแจ้งขนาดใหญ่ มีลานกิจกรรม ลานเล่น สำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนในการพักผ่อน ตลอดจนแหล่งนันทนาการในพื้นที่ต่างๆ มีสวนสาธารณะที่มีมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่น จุดชมวิว ชายหาด เกาะแก่งใกล้เคียง ย่านเมืองเก่า ถนนคนเดิน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในรูปแบบของงานแข่งขันกีฬาทางบกและทางน้ำ ตลอดจนกีฬาผาดโผน สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่มทุกวัย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น นักท่องเที่ยวยังมองว่าแม้ว่าสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของอำเภอเมืองมีหลากหลาย แต่อาจจะยังไม่เพียงพอในฤดูกาลท่องเที่ยว และควรมีบุคลากรให้บริการที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

ในด้านการรองรับด้านการท่องเที่ยว พบว่าอำเภอเมืองสงขลา มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการเนื่องจากมีจุดเด่นในด้าน สถานที่ พื้นที่ สนาม ลานเล่นสำหรับกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ สำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานคุณภาพ การเดินทางสะดวก ปลอดภัย ด้วยความพร้อมด้านถนนและคมนาคม นอกจากนี้ยังมีบริการด้านการท่องเที่ยวมารองรับเพียงพอ มีโรงแรมหลากหลายระดับในการรองรับนักท่องเที่ยว ร้านอาหารหลากหลายรองรับทุกกลุ่มและเชื้อชาติ แต่ยังขาดความพร้อมและเพียงพอใจด้านสิ่งอำนวย

ความสะดวกสำหรับผู้พิการในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ และความพร้อมของห้องสุขาในการรองรับช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ

ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ พบว่าอำเภอเมืองสงขลามีศักยภาพมาก เนื่องจากพื้นที่กิจกรรมกีฬาและนันทนาการและงานกีฬามีหน่วยงานองค์กรรับผิดชอบดูแลที่ชัดเจน และมีการทำงานร่วมกับระหว่างภาครัฐและเอกชน มีจุดเด่นสำคัญในด้าน การสนับสนุนสินค้าท้องถิ่น เนื่องจากมีลานกิจกรรม มีพื้นที่กิจกรรมหลายพื้นที่ เปิดโอกาสให้ร้านค้าในท้องถิ่นได้ขายสินค้า กระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้เนื่องจากมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลทั่วถึงทำให้มีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากร มีการรณรงค์ในด้านต่างๆ เช่น ความปลอดภัย การอนุรักษ์พลังงาน แนวปฏิบัติต่อพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวนันทนาการ มีมาตรการในการดูแลความปลอดภัยที่ดีให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว แต่อาจจะมีข้อจำกัดบ้างในด้านการจัดการขยะมูลฝอย ระบบการทิ้งขยะ ระบบบำบัดน้ำเสียที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อาจจะต้องให้ความสำคัญมากขึ้นเกี่ยวกับความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัย รวมถึงบุคลากรในการดูแลความสะอาดของพื้นที่กีฬาและลานกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการของอำเภอเมืองสงขลามีจุดเด่น ด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมาย มีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ทำกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ มีครอบคลุมทุกวัย Choibamroong (2006) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวควร มี Accessibility หมายถึง การเข้าถึง คือ มีความสามารถในการเข้าถึงความสามารถ ในการคมนาคม ไปยังสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี เช่น มีถนนคอนกรีตและถนนลาดยาง อยู่ในสภาพที่ดี เข้าถึงง่าย สะดวกสบาย รวมไปถึงการเดินทางโดยวิธีอื่นๆ และต้องมี Amenity หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่งท่องเที่ยว ควรต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเตรียมไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและครบครัน เช่น ด้าน สาธารณูปโภค น้ำประปา ไฟฟ้าถนน โทรศัพท์จุดบริการนักท่องเที่ยว สถานีตำรวจ โรงพยาบาล รวมถึงที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของฝากของที่ระลึก เช่นเดียวกับกับการศึกษาของ Phasuk & Yoshida (2020) พบว่าปัจจัยผลักดันและดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวสูงวัยชาวญี่ปุ่นในการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน ต้องการการอำนวยความสะดวกสบายในพื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนการบริการที่ดีสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาสิ่งสนับสนุนเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด Wongwanich (1996) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งคือ ข้อมูลข่าวสารและการบริการ เป็นปัจจัยที่ให้ความรู้ ความกระจ่างชัดเจน เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ แผ่นพับ อินเตอร์เน็ต สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ Khongdit & Rattanapongtara (2015) พบว่า นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลของพื้นที่อยู่ในระดับมากที่สุด นักท่องเที่ยวอำเภอเมืองสงขลามีการใช้จ่ายจากการมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายจากการทำกิจกรรมนันทนาการพักผ่อนมากที่สุด กล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการสามารถสร้างรายได้กระจายไปยังธุรกิจและบริการที่เกี่ยวข้อง Ministry of Tourism and Sports (2017) ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ว่าเป็น

หนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศอย่างมาก มีผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism service providers) ผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports input providers) และตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา (Sports travel agencies and tour operators) นอกจากนี้ยังมีห่วงโซ่อุปทานอีกบางประการเช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผนการท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่ ผู้วางแผนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports travel planner) ผู้ประกอบการทัวร์กีฬา (Sports tour operator) และตัวแทนท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports travel agency) ฯลฯ และยังมีความเกี่ยวข้องกับผู้นำเสนอปัจจัยการผลิต (Input providers) ต่าง ๆ ด้วย การศึกษาของ Srisawat & Charoenwong (2020) ชี้ให้เห็นว่า การจัดงานบางกอกมาราธอน (Bangkok Marathon) มีผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ที่จัดงาน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของรายได้ในภาคธุรกิจท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศและสร้างโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เช่นเดียวกันกับการวิจัยของของ Cornelissen, Bob and Swart (2022) ได้ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต่อการพัฒนาเมืองโจฮันเนสเบิร์กและเคปทาวน์ พบว่าการจัดงานขนาดใหญ่ เช่น ฟุตบอลโลก FIFA และงานเล็ก ๆ ที่จัดเป็นประจำว่าสามารถกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างภาพลักษณ์ระดับโลกสำหรับเมืองต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพในการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการอำเภอเมืองสงขลาภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือเมืองสงขลามีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว มีความพร้อมของการเดินทางเข้าถึง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการมีความน่าสนใจ หลากหลายตรงต่อความต้องการ มีความสะดวกของการจราจร ความแออัดของจราจรต่ำ Buhalis (2000) ได้อธิบายว่าแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ เช่น สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เป็นองค์ประกอบสำคัญช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) จำเป็นต้องมีเส้นทาง มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้ตลอดจนเส้นทางมีความติดต่อเชื่อมโยงกัน สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ไว้บริการนักท่องเที่ยว ให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ Kireepetch, P. (2018). พบองค์ประกอบของปัจจัยดึงดูดที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเลือกตัดสินใจมาท่องเที่ยวในเกาะสมุย จำนวน 63 ปัจจัย ส่วนหนึ่งได้แก่การเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงระบบรักษาความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นักท่องเที่ยวในอำเภอเมืองสงขลามีความสนใจในกิจกรรมกีฬากลางแจ้ง กิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ เยี่ยมชมย่านเมืองเก่า Kraisanrat (2020) อธิบายว่า นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะมีทั้งนักท่องเที่ยวทางตรง (Active) และนักท่องเที่ยวทางอ้อม (Passive) โดยนักท่องเที่ยวทางตรง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อมาเล่นหรือแข่งขันกีฬา มีส่วนร่วมกับกิจกรรมกีฬาในระหว่างวันหยุด กิจกรรมกีฬานี้รวมถึงกิจกรรมนันทนาการอื่น ๆ อาทิ กอล์ฟ เทนนิส สกี สกูบา และการปั่นจักรยาน ในขณะที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางอ้อม ได้แก่ ผู้ชมหรือผู้ที่ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับกีฬา สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกีฬาหอเกียรติยศ สปอร์ตธีมพาร์ค (Sport theme park) หรือสนามแข่งขันกีฬาที่มีชื่อเสียง นักท่องเที่ยวทางอ้อมนี้อาจจะเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อต้องการประสบการณ์เกี่ยวกับกีฬานั้น ๆ และอาจจะไปเที่ยวชมกิจกรรมท่องเที่ยวนันทนาการอื่น ๆ ในพื้นที่สอดคล้องกับการศึกษาของ Wongchai & Metharom (2020) พบว่า พื้นที่สีเขียว เช่น สวนลุมพินีและสวนจตุจักร มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนันทนาการสำหรับทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในขณะที่การศึกษาของ Anucha & Kittichai (2018) พบว่าชายหาดพัทยามีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ เนื่องจากมีความหลากหลายในกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมได้ เช่น กีฬาทางน้ำ งานดนตรีริมทะเล และกิจกรรม

ผ่อนคลาย กล่าวคือปัจจัยด้านภูมิศาสตร์เป็นสิ่งกำหนดทรัพยากรของพื้นที่อันจะเชื่อมโยงไปยังกิจกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการจนกลายเป็นจุดเด่นของพื้นที่นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี อำเภอเมืองสงขลามีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ เนื่องจากมีสถานที่เพื่อการนั่งพักผ่อนของนักท่องเที่ยว มีสนามกีฬา และลานเล่น พื้นที่นันทนาการหลายแห่ง มีความสะดวกสบาย มีบริการร้านค้าที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและ มีร้านอาหารถูกสุขอนามัย Khunla (2018) ได้สรุปการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ว่าจะต้องประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก คือ เส้นทางการคมนาคมขนส่งที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สถานที่พักแรม ร้านอาหาร พื้นที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬา สามารถรองรับต่อจำนวนนักท่องเที่ยวหากมีการจัดกิจกรรมกีฬา สอดคล้องกับการศึกษาของ Anucha & Kittichai (2018) พบว่าชายหาดพัทยามีศักยภาพสูง เนื่องจากมีความหลากหลายในกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายหาด และควรเน้นการจัดการที่ยั่งยืนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของพื้นที่ อำเภอเมืองสงขลาสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากเนื่องจากทำเลที่ตั้งมีความสะดวกสบายเมื่อ มีร้านอาหาร พื้นที่จอดรถ และต้องให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Morfoulaki et al. (2023) พบว่าการท่องเที่ยวเชิง กีฬาในภูมิภาคเอเดรียติก-ไอโอเนียน (กรีซ อิตาลี สโลวีเนีย โครเอเชีย แอลเบเนีย มอนเตเนโกร เซอร์เบีย) มีส่วนช่วยในการสร้างอัตลักษณ์พื้นที่และเชื่อมโยงกับเป้าหมายด้านความยั่งยืน สามารถส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬาเพื่อยกระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้ ด้านศักยภาพการบริหารจัดการ พบว่า อำเภอเมืองสงขลามีศักยภาพภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการสนับสนุนการใช้สินค้าท้องถิ่นในการดำเนินการแหล่งท่องเที่ยว เช่น อาหาร ผลไม้ ผ้าทอ สินค้าหัตถกรรม และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอื่น ๆ Khunla (2018) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวและผลประโยชน์ของชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเห็นถึงคุณค่าของ สถานที่ท่องเที่ยวและเกิดความรักและต้องการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Morfoulaki et al. (2023) ได้ศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนผ่านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเมืองต่างๆ เช่น เอเธนส์และบาร์เซโลนา ชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมในแผนการพัฒนาเมืองช่วยส่งเสริมการเติบโตของการท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. อำเภอเมืองสงขลามีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการมาก เนื่องจากมีจุดเด่น ด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบ เช่น เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ควรให้ความสำคัญในการดูแลบำรุงรักษาให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่สม่ำเสมอ

2. อำเภอเมืองสงขลามีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ โดยเฉพาะกิจกรรมกีฬากลางแจ้งขนาดใหญ่ มีลานกิจกรรม ลานเล่น สำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนในการพักผ่อน ตลอดจนแหล่งนันทนาการในพื้นที่ต่างๆ มีสวนสาธารณะที่มีมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม แต่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวพบว่ายังไม่เพียงพอในการรองรับ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเทศบาล หรือองค์กรเอกชน สมาคม ชมรม การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ ควรร่วมมือกันพัฒนาออกแบบจัดสรรพื้นที่ใหม่ๆ และกิจกรรมกีฬานันทนาการใหม่ๆ ขึ้นมารองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต

3. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านบุคลากรจำเป็นต้องมีการพัฒนาส่งเสริม โดยภาครัฐ เอกชน และภาคการศึกษาจำเป็นต้องร่วมมือกันเตรียมความพร้อมบุคลากรในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการให้เพียงพอทางด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนความพร้อมในด้านอื่นๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่างๆ

4. อำเภอเมืองสงขลา มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการเนื่องจากมีจุดเด่นในด้านสถานที่ พื้นที่ สนาม ลานเล่นสำหรับกิจกรรมกีฬาและนันทนาการและมีบริการด้านการท่องเที่ยวมารองรับเพียงพอ ภาคเอกชนควรร่วมมือกันดูแลคุณภาพบริการ จัดทำมาตรฐานบริการต่างๆ เช่นความสะอาด ความปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

5. จากการศึกษาพบว่าอำเภอเมืองสงขลายังต้องปรับปรุงและลงทุนเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้บกพร่องทางกายและผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนความพร้อมของห้องน้ำสุขาภิบาลให้มีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษและนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเมืองกีฬาให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

6. อำเภอเมืองสงขลาจำเป็นต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการขยะมูลฝอย ระบบการทิ้งขยะ ระบบบำบัดน้ำเสียที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มมาตรการในการจัดการหรือดูแลระบบการจัดการขยะและน้ำเสียให้เป็นรูปธรรมเพื่อรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมเพราะเป็นปัจจัยสำคัญของการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับพื้นที่

7. จากการศึกษาพบว่าอำเภอเมืองสงขลาควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความปลอดภัยให้มากขึ้นโดยเฉพาะบุคลากรในการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ควรมีการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานองค์กรความปลอดภัยในพื้นที่ จัดสรรกำลังคนในการช่วยดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัย มีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานอยู่สม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่

2. การศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสงขลาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นในการนำไปขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา เพื่อเตรียมพร้อมในการรองรับมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติในอนาคต

References

Anucha, S., & Kittichai, P. (2018). Evaluating the role of public spaces in urban recreational tourism: A case study of Pattaya Beach. *Journal of Leisure and Tourism Management*, 14 (3), 67-81.

Chantana, S. (2022). Tourism potential and development guidelines for tourism in Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University, 6*(1), 94–106. (In Thai)

Jittangwattana, B. (2015). *Recreational and Sport Tourism in Northeast Rural Thailand*. Nonthaburi: Fern Khantlong Printing

Khongdit, S., & Rattanapongtara, T. (2015). *The image of world heritage tourism in Ayutthaya Historical Park in the eyes of international tourists.* Research Promotion Fund, Research and Development Institute , Suvarnabhumi Institute of Technology. (In Thai)

Khunla, N. (2018). *Guidelines for the development of sports tourism on Samui Island, Surat Thani Province*. Master's thesis, Faculty of Arts and Management Science, Prince of Songkla University, Surat Thani. (In Thai)

Kireepetch, P. (2018). *An analysis of the pull factor components influencing Chinese tourists' decision to visit Koh Samui*. Master's Thesis in Business Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University. (In Thai)

Morfoulaki, M., Myrovali, G., Kotoula, K.-M., Karagiorgos, T., & Alexandris, K. (2023). Sport tourism as driving force for destinations sustainability. *Sustainability*, 15 (3), 2445. https://doi.org/10.3390/su15032445

Panmas, N. (2017). *Tourists' Satisfaction and Behavior in Samui Water Sport Tourism*. Bangkok University

Phasuk, U., & Yoshida, D. (2020). Push and pull factors influencing elderly Japanese tourists' travel to Thailand. Thonburi University Journal of Humanities and Social Sciences, 14 (1), January-April 2020. (In Thai)

Phumsathan, S. (2016). *A manual for sustainable tourism development in national reserved forests*. Bangkok: National Research Council of Thailand. (In Thai)

Sawaengsuk, N. (2021). Development of a recreational activity model for community-based tourism in Thonburi area. *Panyawattana Journal*, 13(2), 129–147.

Srirathu, W. (2008). *The potential of ecotourism destinations in Khao Kho District, Phetchabun Province* (Master's thesis). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. (In Thai)

Srisawat, P., & Charoenwong, T. (2020). The impact of marathon tourism on local economies: A study of Bangkok Marathon (2015-2020). *Journal of Sports Tourism and Economics*, 15 (2), 34-52. (In Thai)

Udomthanavong, S. (2018). *Motivation and Sport Tourism Success in Phuketthon 2018*. Research Abstracts, Thai-Nichi Institute of Technology

Wongchai, P., & Metharom, S. (2020). Exploring the potential of urban recreational tourism in Bangkok: A study of green spaces and public parks (2015-2020). *Journal of Urban Tourism and Development*, 17 (1), 56-72.